

Examenul de bacalaureat național 2013

Proba E. d)

Chimie organică (nivel I/ nivel II)

Filiera teoretică – profil real, specializarea matematică-informatică, specializarea științele naturii

Filiera vocațională – profil militar, specializarea matematică-informatică

MODEL

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Subiectul A.

Scrieți, pe foaia de examen, termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre următoarele enunțuri:

1. Izomerii sunt compuși care au aceeași formulă moleculară, structură diferită și proprietăți ..... (identice/ diferite)
2. În reacțiile de adiție, se scindează legăturile de tip ..... (σ / π)
3. Reacția cu aplicații practice pentru obținerea unor benzine de calitate superioară este o reacție de ..... (izomerizare/ polimerizare)
4. Detergenții ..... nu sunt biodegradabili și persistă multă vreme în apele de spălare, afectând fauna și flora cursurilor de apă în care ajung. (ionici/ neionici)
5. În gliceride, glicerina este esterificată cu acizi carboxilici cu număr par de atomi de carbon, care au catenă ..... (liniară/ ramificată)

10 puncte

Subiectul B.

Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

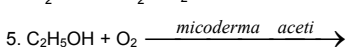
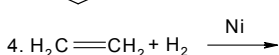
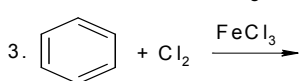
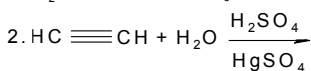
1. O catenă saturată de atomi de carbon *nu* poate fi:
a. liniară
b. ramificată
c. ciclică
d. aromatică
2. Nitrarea directă a naftalinei decurge:
a. cu obținerea a doi produși de substituție
b. numai în poziția 2 (β)
c. mai ușor decât în cazul benzenului
d. cu amestec sulfonitric
3. Alcoolul cu cel mai ridicat punct de fierbere este:
a. glicocolul
b. etanolul
c. glicerina
d. metanolul
4. Acidul acetic este caracterizat de:
a. stare de agregare gazoasă
b. gust dulce
c. solubilitate mică în apă
d. conductibilitate electrică în soluție apoasă
5. Supuse acțiunii unor agenți fizici sau chimici proteinele suferă procesul de:
a. siccativare
b. denaturare
c. condensare
d. sublimare

10 puncte

Subiectul C.

Scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al formulelor reactanților din coloana **A** însoțit de litera din coloana **B**, corespunzătoare denumirii produsului organic rezultat din reacție. Fiecărei cifre din coloana **A** îi corespunde o singură literă din coloana **B**.

A

B

- a. acid etanoic
- b. clorobenzen
- c. etan
- d. 2-cloropropan
- e. etanal
- f. 1-cloropropan

10 puncte

Probă scrisă la chimie organică (nivel I/ nivel II)

model

Filiera teoretică – profil real, specializarea matematică-informatică, specializarea științele naturii

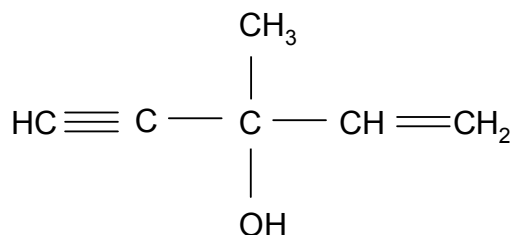
Filiera vocațională – profil militar, specializarea matematică-informatică

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Subiectul D.

Compusul (A) este folosit ca dizolvant și are formula de structură plană:

1. Analizați natura legăturilor chimice dintre atomii de carbon și notați tipul catenei din compusul (A). **1 punct**
2. Scrieți formula de structură a unui izomer de catenă al compusului (A). **2 puncte**
3. Determinați raportul atomic $C_{\text{cuaternar}} : C_{\text{primar}}$ din molecula compusului (A). **2 puncte**
4. Calculați masa de oxigen, exprimată în grame, din 19,2 g de compus (A). **4 puncte**
5. Scrieți ecuațiile reacțiilor compusului (A) cu:
a. H_2 (Pd/ Pb^{2+}); b. H_2 (Ni); c. H_2O ($\text{H}_2\text{SO}_4/\text{HgSO}_4$). **6 puncte**

Subiectul E.

Un acid monocarboxilic saturat (A), cu catenă aciclică, conține 43,24% oxigen în procente de masă.

1. Stabiliți formula de structură a acidului (A). **4 puncte**
2. Scrieți ecuațiile reacțiilor dintre acidul acetic și:
a. magneziu; b. hidroxid de sodiu. **4 puncte**
3. Calculați cantitatea de magneziu, exprimată în moli, care poate reacționa cu 180 g de acid acetic. **2 puncte**
4. Determinați masa soluției de hidroxid de sodiu, exprimată în grame, de concentrație procentuală masică 10%, necesară neutralizării a 12 g de acid acetic. **4 puncte**
5. Notați o utilizare a acidului acetic. **1 punct**

Mase atomice: H- 1; C- 12; O- 16; Na- 23; Mg- 24.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Subiectul F.

Glicil- α -alanil-cisteina este o tripeptidă obținută la hidroliza parțială a unei proteine.

1. Scrieți formulele de structură ale aminoacizilor rezultați la hidroliza totală a tripeptidei. **6 puncte**
2. Notați formulele de structură ale aminoacidului cu număr minim de atomi de carbon rezultat la hidroliza totală a tripeptidei, pentru:
  - a. $pH = 12$;
  - b. $pH = 2$.**2 puncte**
3. Scrieți ecuația reacției de condensare prin care se formează glicil-cisteina. **2 puncte**
4. O probă de glucoză se tratează cu reactivul Tollens. Scrieți ecuația reacției dintre glucoză și reactiv Tollens. **2 puncte**
5. Determinați masa probei de glucoză, exprimată în grame, de puritate 90%, știind că s-au obținut 162 g de argint. **3 puncte**

Subiectul G1. (OBLIGATORIU PENTRU NIVEL I)

O probă de toluen, cu masa de 92 kg, este supusă nitrării. În urma reacțiilor rezultă un amestec organic, ce conține 2 - nitrotoluen, 2,4 - dinitrotoluen și 2,4,6 - trinitrotoluen în raport molar 1 : 2 : 7. Știind că toluenul și acidul azotic se consumă integral, se cere:

1. Scrieți ecuațiile reacțiilor de nitrare a toluenului pentru a obține 2 - nitrotoluen, 2,4 - dinitrotoluen și 2,4,6 - trinitrotoluen. **6 puncte**
2. Calculați cantitatea de 2,4,6 - trinitrotoluen obținută, exprimată în kmoli. **2 puncte**
3. Determinați procentul de toluen transformat în 2,4,6 - trinitrotoluen. **2 puncte**
4. Pentru nitrarea toluenului, în condițiile problemei, se utilizează amestec nitrant în care HNO_3 și H_2SO_4 se află în raport molar de 1 : 1. Determinați masa amestecului nitrant necesară nitrării toluenului, exprimată în kilograme, obținut prin amestecarea unei soluții de HNO_3 de concentrație 63% cu o soluție de H_2SO_4 de concentrație 98%. **4 puncte**
5. Notați o utilizare a toluenului. **1 punct**

Subiectul G2. (OBLIGATORIU PENTRU NIVEL II)

1. O monoamină saturată (A) conține 65,75% C și 15,07% H în procente de masă. Știind că monoamina (A) are în moleculă 16 atomi, determinați formula moleculară a acesteia. **4 puncte**
2. Scrieți formulele de structură pentru enantiomerii unei amine primare, izomeră cu (A). **2 puncte**
3. Prin nitrarea totală a fenolului se obține 2,4,6-trinitrofenol, cunoscut sub numele de acid picric. Scrieți ecuația reacției de nitrare totală a fenolului. **2 puncte**
4. Calculați masa de acid picric, exprimată în kilograme, care se obține din 9,4 kg de fenol la un randament al reacției de 80%. **3 puncte**
5. Pentru nitrarea fenolului, în condițiile de la *punctul 4*, se consumă 60 kg de amestec nitrant, în care HNO_3 și H_2SO_4 se află în raport molar de 1 : 1. Calculați concentrația procentuală de masă a soluției de acid azotic folosită la obținerea amestecului nitrant, dacă acesta s-a preparat prin amestecarea unei soluții de H_2SO_4 de concentrație 98% și a unei soluții de HNO_3 . **4 puncte**

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; S- 32; Ag- 108.